

SVAGDANJA LITURGIJSKA SLAVLJA

ČETVRTI VAZMENI TJEDAN

*Ponedjeljak***Prepustiti se Božjem vodstvu**

(Dj 11,1-18; Iv 10,1-10 ili 11-18)

Ulaskom Kornelija u Zajednicu prva kršćanska zajednica čini odlučan korak u životu. Apostolska Crkva prestaje biti samo za one koji potječu iz »izabranog naroda«, izlazi iz geta. Vođena Duhom Božjim, odbija biti židovska sekta, a postaje sveopća zajednica onih koji slijede Krista. Luka, duboko svjestan odlučnosti trenutka, podcrtava njegovo životno značenje za život nove zajednice (9-11). Pisac dramatski naglašava važnost raskršća na kojem se našla mlada zajednica. Odlučno ističe da je evanđelje za sve ljude.

Sam događaj donosi dva bitna pravila koja će postati vrlo važna u životu nove zajednice: 1. pogani su pozvani kao i Židovi da budu punopravni članovi zajednice; 2. zajedništvo između onih koji dolaze iz židovstva i onih koji dolaze iz poganstva ne samo što je dozvoljeno nego je nužno jer proistječe iz djelovanja Duha.

Pisac prikazuje apostola Petra kao onoga koji nije možda odviše hrabar, ali što je vrlo važno iskreno je podložen Duhu. Time Petar, i ne bivajući sto posto svjestan odlučnosti trenutka, utire put teološkom sazrijevanju zajednice pripravlajući put odlukama koje će donijeti Jeruzalemski sabor.

Crkva je pozvana da bude katolička, tj. sveopća, ne samo zato što se prostire po cijelom svijetu nego prije svega zato jer kršćane povezuje isti Krist i ujedinjuje djelovanje istoga Duha Božjega, Danas svaka mjesna Crkva, svaki kršćanin mora osjećati i proživljavati tu sveobuhvatnost evanđelja. Svaka zajednica, manja ili veća, koja se u Crkvi zatvara i izolira čini isti korak koji su činili židokršćani, izabire da bude sekta, zatvara se u geto i time prestaje biti živi ud Crkve.

Polazeći od rečenoga, moramo se potruditi da otkrijemo nit, ideju koja povezuje prvo čitanje s odlomkom iz Ivanova evanđelja. Ivan

iznosi kršćansku nauku pod različitim vidovima, služeći se mnoštvom slika koje ne treba na silu povezivati, nego u njihovoj različitosti pronaći jedinstvo teološke nakane pisca.

On se služi svojim omiljelim načinom izražavanja — metaforom, za razliku od sinoptika sklonijih parabolama. Moguće je da je upotreba metafore plod utjecaja židovske gnoze.

Pisac uzima izraz, tako čest u SZ, »Ja sam« (usp. Izl 3,14) koji je obično služio kao uvod u božanske riječi. Ivan svjesno naglašava te riječi ističući tako da je Krist jedina prava vrijednost i jedini pravi put k Ocu. Služi se simbolikom »pastir-stado«. Dobro je poznata težina i važnost riječi pastir na cijelom starom Istoku, posebno u SZ. Pisac, više teolog nego misionar-propovjednik, prikazuje pastira kao onoga koji daje život, koji oslobađa stado, za razliku od sinoptika koji ga prikazuje kao pastira-kralja. Ivanov Krist-pastir jest vrata k Ocu. Njegovo stado pozna njegov glas i slijedi ga. Krist je taj koji spasava i ujedinjuje. Njegovo spasenje nije izolacija, niti ograda, zid sazidan od ritualnih propisa, već naprotiv poziv na život u slobodi, na naviještanje Radosne vijesti svima i posvuda.

Čitajući pod tim vidom evanđeoske retke, otkrivamo misao koja ujedinjuje oba čitanja i postavlja pred nas poimanje Crkve kao zajednice spašenih koji, sabravši se sa svih strana, bivaju ujedinjeni u Kristu snagom istog Duha. Crkva je zajednica koja živi u vremenu, putuje. Na svojem putu svaki dan stiže na neko novo raskršće. To nas može i uplašiti i obeshrabriti. Bitno je samo jedno, da se poput Petra podložimo djelovanju Duha i krenemo prema Vratima-Kristu, pa makar, kako to već biva, i ne bili previše hrabri.

JŠ

U t o r a k

Život^{no} povezani uz Krista

(Dj 11,19-26; Iv 10,22-30)

Osnivanjem Crkve u Antiohiji kršćanstvo kreće prema srcu ondašnjega rimskog svijeta. Luka nam zorno opisuje novi korak naprijed. Ne samo da propovijedaju kršćani iz židovstva nego i neki Ciprani i Cirenci. Ne samo da propovijedaju Židovima nego i Grcima. Navješćivanje Radosne vijesti kao i njezino prihvaćanje nije i ne može biti ničiji monopol. To mogu činiti svi oni koje Duh pozove po ustaljenim normama prve zajednice. Time nestaje isključivosti židovskog posredništva u prenošenju navješćaja.

Ondašnji svijet, nazvavši novu zajednicu »kršćani«, sigurno nije bio svjestan koju težinu nosi u sebi taj naziv. Time pokazuju suvremenici prvih kršćana da ih ne smatraju više Židovima ili nekom

njihovom sektom, naprotiv drže ih za novu vjersku zajednicu. Teološki gledano, naziv izražava životnu povezanost koja ujedinjuje sve one koji slijede Krista. Nazivajući ih »kršćanima«, Antiohijci nisu ni slutili svu značajnost i dalekosežnost samog naziva.

Povezanost između Isusa i njegovih izbija i iz Ivanova teksta. Možda nam se to ne čini na prvi pogled. Zato ćemo malo proanalizirati tekst. Razgovor između Isusa i farizeja odvija se u ozračju blagdana posvete. Blagdan se slavio na uspomenu ponovnog posvećenja hrama poslije svetogrđa što ga je počinio Antioh IV. 165. pr. Kr. Sam blagdan imao je za Židove veliko značenje. Pisac dočarava kontrast između Isusa i farizeja, koji pate od »fizičke nesposobnosti« da povjeruju. Postavljaju se kao suci, a ne suđeni, kao učitelji, a ne učenici.

Pisac unosi nedoumicu s obzirom na Isusov identitet i ulogu koju je primio i s obzirom na njegove i vezu koja ih s njime ujedinjuje. Iznoseći šest glagola, pokušava protumačiti što je Isus za one koji vjeruju, što čini za njih, i kakvo treba biti njihovo vladanje u odnosu prema Učitelju (Kr. 27-28). Isus poznaje svoje: daje im život vječni; oni se neće nikada izgubiti, niti će ih tko ugrabiti iz njegove ruke. Samo treba da slušaju njegov glas i slijede ga.

Navedeni glagoli izražavaju bitnu i direktnu vezu između Isusove osobe i osobe svakoga pojedinog učenika. Same riječi izrečene u hramu za vrijeme blagdana izražavaju tešku suprotnost između vjere koju propovijeda Isus i između religije farizeja. Isus traži nutarnju povezanost i bezrezervno povjerenje dok farizeji svoju vjeru baziraju na vanjskim činima (obredi, propisi), na strahu i na odnosu sluga-gospodar. Između Isusa i njegovih nema odnosa sluga-gospodar već naprotiv naizmjenična povezanost u zajedništvu, koje ima svoj izvor u zajedništvu Oca i Sina.

Ta epizoda kao i tolike druge što ih donosi evanđelje jesu razlog zbog kojega je shvatljivo s kojom lakoćom i zanosom Ciprani, Cirenci i Grci u Antiohiji prihvatili Radosnu vijest. Nije li tajna i problem uspješnost naviještanja i prihvaćanja Kristove poruke danas upravo u tome što ga kršćani poimaju, žive i propovijedaju kao neku, između toliko drugih religija. Evanđelje je prije svega vjera koja prihvaća i vanjske čine, podrazumijeva ih, ali samo onda ako je prisutan i nutarnji odnos, odnos cijele osobe. To isto evanđelje traži od kršćana danas, ono isto što je tražilo od prvih navjestitelja, a to je da budu duboko, životno, cijelim bićem vezani uz Krista. To znači povratiti stari sjaj antiohijskom nazivu, očistiti ga od zahrđalosti koju je nanio zub vremena.

JS

Srijeda

Po Kristu k Ocu

(Dj 12,24-13,5a; Iv 12,44-50)

Riječ Božja raste i širi se. Pisac Djela apostolskih vješto povezuje događaje u Jeruzalemu i prvo Pavlovo misijsko putovanje. Zatim prelazi na opisivanje bujnosti života mlade zajednice. Proroci i učitelji, pozvani po Duhu Svetom, animiraju život i zajedništvo nove zajednice, posebno u bogoslužnom okupljanju. Slavljenje bogoslužja jest povlašteno mjesto gdje cvjetaju darovi-karizme. Tu se donosi i odluka o prvom misijskom putovanju. Prosvijetljeni Duhom Svetim, proroci i učitelji s cijelom zajednicom odvajaju Pavla i Barnabu. Polazući na njih ruke, potvrđuju izvornost i vjernost poruke koju će navijestiti.

U životu Crkve, u životu svakog pojedinca, nema uspjeha bez podlaganja djelovanju Duha. Mjesto gdje Duh na poseban način djeluje jest slavljenje Boga u zajedništvu s pastirima Crkve.

S dvanaestom glavom Ivan završava tzv. »knjigu znakova«. U današnjem čitanju opisuje Isusa koji uzvikujući i kličući objavljuje da je poslan od Oca, da je Očev objavitelj. U svojoj zadaći Isus je odlučan. Ističe da je zadnji trenutak da ljudi povjeruju, da se odluče.

Isus posebno naglašava da je Otac izvor objave koju objavljuje preko njega. Oca možemo *vidjeti* jedino u Kristu. Da bi ljudi shvatili tko je Bog, što on osjeća, i što je spreman učiniti za ljude i da bi shvatili kako se trebaju vladati da bi znali uzvratiti Bogu, potrebno je da gledaju Isusa. Gledajući Isusa, ljudi mogu shvatiti i razumjeti sve. On je put, istina i život.

Ne radi se, dakle, više o listi propisa i zabrana ili rubricističkom proučavanju kao što to rade učitelji Zakona. Oni se postavljaju za svoje vlastite suce, zbrajaju i oduzimaju svoje opsluživanje Zakona, dobra djela i prijestupe. Kršćanska zajednica, podložna Duhu, otkriva preko Krista Oca. To jest po Kristu stiže k Ocu, upoznaje ga.

Duh nas, istina, ponekad iznenađuje, a mi ili se uplašimo ili nastavljammo po starom. Saslušajmo ga, sprovedimo u djelo njegova nadahnuća pa ćemo stići k Ocu. U protivnom nalikovat ćemo na kotač koji se okreće u mjestu. Primjer zajednice u Antiohiji i odlučnost Isusova nastupa pomaknut će nas iz ustajalih voda svakidašnjice.

JS

Četvrtak

Zadaća svjedočenja i propovijedanja

(Dj 13,13-25; Iv 13,16-20)

Apostolsko propovijedanje obuhvaća skoro trećinu opisa Djela apostolskih. To je sažetak povijesti apostolskog navješćaja i prve pa-

storalne teologije. Pisac je vjeran historiografskoj praksi svojega vremena. U opisu Pavlova nastupa postavlja tipičnu shemu apostolskog propovijedanja: 1. Apostol se vješto uključuje u židovsko okupljanje u sinagogi; 2. u pogodan trenutak uzima riječ sintetizirajući povijest spasenja kao Kristov navještaj kroz vjekove; 3. o njemu je naviješteno da će trpjeti od Židova i da će uskrsnuti; 4. zaključuje pozivom na obraćenje Bogu prihvaćajući da je Krist obećani Mesija. Prve dvije točke odvijaju se u današnjem čitanju a druge dvije u sutrašnjem čitanju.

Bog je djelovao kroz povijest pripremajući Isusov trenutak, ističe Pavao. Kristov događaj u židovskoj i sveopćoj povijesti jest trenutak punine, jest vrhunac Božjeg djelovanja u vremenu. Pisma i starozavjetni tipovi po sebi su nekompletni i ne znače ništa ako nisu usmjereni na Isusa. Krist daje vrijednost svemu što se zbilo s Ocima. U njemu se ostvaruje Božje djelovanje usmjereno na oslobođenje čovjeka.

U odlomku evanđelja susrećemo se s dirljivom scenom — Isusovim oproštajnim govorom. Prema Ch. Doddu, shema oproštajnih govora kod Ivana je slijedeća: 1. simbolički čin (pranje nogu); 2. razgovor; 3. Isusov monolog; 4. dodatak. U oproštajnom govoru Isus utvrđuje svoje učenike, tumači prethodne teme i iznosi nove sadržaje propovijedanja. Prema nekim egzegetima, Ivan ne ide toliko za tim da iznese Isusove riječi (*ipsissima verba*) nego više želi teološki razmišljati nad događajima kojima je bio dionikom. Teološka refleksija prisutna kod Ivana jest dio teološke refleksije prve Crkve koja je neprestano dozrijevala. Apostolska Crkva jest ta koja, pošto je primila Riječ Božju i prihvatila je, nad njom razmišlja i domišlja, naviještajući je djelom i riječju.

Pisac ponovno uzima izraz »Ja sam« (Izl 3,14), koji je služio u SZ kao tipični uvod u Božji govor. Isus ističe da on nije prorok kao što su bili toliki drugi. On je onaj koji ima pravo služiti se Božjim formulama. Treba ga priznati i prihvatiti kao takvoga. To potvrđuje njegovo uskrsnuće i povratak k Ocu.

Kako učenicima, tako i nama, Isus je povjerio zadaću svjedočenja i propovijedanja. Upozorio je na poteškoće koje očekuju navjestitelje, kako jučer, tako i danas i sutra. Vjerodostojnost navjestitelja vrijedi jedino ako vjerno naviješta poruku koja mu je naložena i povjerena. Ne može prisvajati da je veći od onoga koji ga je poslao.

Krist je među ljudima navješćivao Oca, trpio, uskrsnuo i vratio se k Ocu. Njegovi ne mogu očekivati ili tražiti drukčiju sudbinu. Treba proći isti put. Ista pravila važe i za nas danas.

Petak

Na putu prema kući Očevoj (Dj 13,26-33; Iv 14,1-6)

Pred nama je drugi dio Pavlova nastupa u sinagogi u Antiohiji pizidijskoj. Pavao, pošto se uključio u zajednicu i usmjerio tumačenje povijesti spasenja na Isusa, tumači dalje da je za Isusa naviješteno da će trpjeti od Židova, umrijeti i uskrsnuti te zaključuje pozivom na obraćenje Bogu po prihvaćanju Krista kao obećanog Mesije — Spasitelja. Apostol upozorava slušatelje: ono što su toliko očekivali zbilo se. Aludira na 2. psalam koji je za prvu Crkvu bio proročanstvo onoga što će Bog izvesti priznajući pred cijelim svemirom Isusa za svoga Sina.

Apostoli, svjesni da ih njihova zadaća vodi radikalnom prekidu sa starim, vođeni Duhom, počinju shvaćati povijest spasenja i tumačiti je kao kontinuitet Božjeg djelovanja kako u SZ tako u NZ.

U evanđelju Isus nastavlja svoj oproštajni govor. Na površinu izbija piščevo tumačenje pučkih eshatoloških tema. Izrazi uzeti iz svakodnevnog života: *prolaziti, otići, ići, ponovno doći*, koji označavaju pokret, putovanje, ističu da su kršćani ovdje na putu. Isus naglašava da odlazi k Ocu, da u *kući Očevoj* pripravi stanove za svoje. Riječ *kuća* označava zajedništvo s Ocem. Put prema Očevoj kući utire Isus, jedino on, drugog puta nema, Ovdje se ne tumači gdje je Očeva kuća u prostornom smislu niti je to za nas važno. Isus želi da učenici shvate da izrazi: *put, istina, život* imaju ovdje recipročan odnos. Isus je put k Istini-Ocu u kojem sve njegove očekuje istinski život. Spomenuti izrazi često su bili u upotrebi u židokršćanskoj sredini posebno u kontekstu koji ima soteriološko-eschatološki karakter. Već ovdje možemo po Kristu doći k Ocu, prihvatiti zajedništvo s njime, zajedništvo u vjeri u Krista, Sina Očeva.

Prvi kršćani su shvaćali da biti kršćanin znači biti na putu (usp. Dj 9,2; 19,9.23; 22,4; 24,14.22). Putovanje k Ocu ostvaruje se u zajedništvu s braćom u Kristu.

U hrvatskom liturgijskom prijevodu stoji: »...da i vi budete gdje sam ja...« (Iv 14,3c). Sretniji bi izraz bio *prebivati*, kako donose neki drugi prijevodi. Ivan često upotrebljava taj izraz da bi označio i izrazio kako Isus prebiva u Ocu i Otac u njemu, kako Isusovi prebivaju s njime i po njemu u Ocu. To je prebivalište ljubav, prebivanje u ljubavi i po ljubavi.

Isus odlazi k Ocu poslije vazmenog otajstva. To očekuje i vjernike koji ga slijede. Pavlova propovijed u Antiohiji pizidijskoj kao uostalom i svaka ispovijed vjere razvijaju dinamizam koji je Isus istakao u svojem govoru. Isti dinamizam možemo zaokružiti: Otac je poslao

Isusa, rođena u ljudskom tijelu. Isus je umro i uskrsnuo za nas. Poslao nam je Duha životvorca koji oživljuje Crkvu po spasonosnim sakramentima i potiče je na putu prema kući Očevoj. Zadaća, postavljena pred zajednicu, postavljena je i pred svakog pojedinca u zajednici.

JS

S u b o t a

Navjestitelj i ostvarenje otajstva spasenja

(Dj 13,44-52; Iv 14,7-14)

Događaji koji opisuju Djela apostolska pokazuje svu dramatičnost tvrdokornosti Židova i Pavlovu odlučnost. Videći da ga sunarodnjaci ne prihvaćaju, Pavao odlučno izjavljuje da je pozvan za apostola pogana. »Izabrani« su tragično krivo shvatili vlastiti izbor i u najvažnijem trenutku povijesti krenuli drugim putem. Umjesto da slijede Boga, počeli su mu postavljati uvjete tražeći da im se Bog pokori. Vođeni slijepom mržnjom, ustaju protiv Nazarećaninovih sljedbenika koje nazivaju opasnom i zlom herezom.

Bog je dugo kroz povijest odgajao svoj narod, a narod je pao na ispitu ne shvaćajući »prolazak Gospodnji« u Isusu. Crkva se okreće poganima koji prihvaćaju navještaj. U takvoj situaciji Pavao navodi Izaijin tekst (49,6) primjenjujući ga na sebe. Na taj način naglašava da Bog od iskona ima na umu spasenje svih naroda.

U odlomku evanđelja Isus više ne govori o budućem putu k Ocu, prelazi na sadašnjost ističući da je on Krist eshatološki put k Ocu. Tako naglašava da istina i život nisu buduće stvarnosti, nego sadašnje, prisutne u Kristu.

Kako ostvariti tu spoznaju? Pogledajmo apostole! Oni nam daju jedini mogući odgovor — po vjeri. Apostoli u propovijedanju, na okupljanju i slavljenju lomljenja kruha pokazuju tu vjeru riječju i životom. Oni ne samo da se sjećaju Isusa i da se okupljaju u njegovo ime, oni žive u njemu i s njime. Vladati se poput apostola, živjeti kao oni, znači biti već u eshatonu, sudjelovati u vječnoj gozbi ljubavi.

Isus se pojavio i objavio kao navjestitelj i ostvarenje otajstva spasenja po međusobnom zajedništvu s Ocem. To spasonosno zajedništvo Učitelj naviješta učenicima, naviješta nama i poziva nas da prihvatimo u potpunosti njega Put, Istinu i Život.

Ponekad je teško razumjeti Isusove riječi, kao što je to bilo i Filipu. Pitamo se: odakle tolika ravnodušnost masa pa i nas samih? To proizlazi odatle što ne uspijevamo navijestiti riječju i djelom otajstvo Krista u svoj njegovoj dubini, širini, visini i dužini. Koji put čovjek požali što nije imao mogućnosti susresti osobno Isusa na zemlji. Možda bismo se vladali kao i Filip, koji je toliko gledao Isusa ali nije

po njemu upoznao Oca. Možda još gore, možda bismo izabrali put »izabranog naroda«, put razmimoilaženja i razlaza s putovima Božjim poput Pavlovih slušatelja u Antiohiji pizidijskoj. Pitamo se, što znači upoznati Krista? Znači »...ponirati u otajstvo Krista, pronalazeći u njemu Očeva Sina. Kad nam on otkriva svoju slavu, čini da budemo potpuno dionici njegova života kao Sina Očeva. To je objava koja za nas postaje Istina« (I. de la Potterie).

JŠ

PETI VAZMENI TJEDAN

Ponedjeljak

Isusov Duh s našim duhom
(Dj 14,5-18; Iv 14,21-26)

I u petom vazmenom tjednu snažno odjekuje uskrsna poruka. Po Kristovu uskrsnuću otvoren je put prema vječnom životu. Čovječanstvo je pozvano na novu nadu. Iz urođene ljudske slabosti treba prijeći u koje se ostvaruje u vazmenom otajstvu i naviješta u euharistijskom novi život po Duhu. Nema mjesta dvojbi o dobrima koja je Gospodin objavio i obećao. Zajednica je pozvana da se raduje zbog spasenja koje se ostvaruje u vazmenom otajstvu i naviješta u euharistijskom slavlju.

Bog je nekoć govorio Ocima po prorocima. Vrhunac Božje objave dogodio se po Isusu Kristu, u njegovu životu, smrti i uskrsnuću. I danas se Bog objavljuje na tajanstven način koji vjeruju. Ta objava događaja se u tišini srca i misli. Plod je Božjeg djelovanja i ljudske otvorenosti. Prepoznaje se u vjeri, a ostvaruje u ljubavi. Ta tajanstvena objava događa se posredovanjem Duha Božjega. On pokreće i oživljuje Crkvu i pojedinca, uprisutnjuje objavu Riječi Božje. Isus je obećao poslati učenicima toga Duha, koji će ih poučiti o svemu.

Isusov oprostajni govor na posljednjoj večeri odvija se u ozračju otvorenosti, prijateljstva i povjerenja. Učenici pomnjivo slušaju i sudjeluju u njihovu izlaganju. Postavljaju pitanja, traže razjašnjenja. U diskusiji sudjeluju Petar, Toma, Filip. Evanđeoski ulomak donosi Judino pitanje. Juda, ne Iškariotski, nego Jakovljevi brat, kojega Matej naziva Tadej, zapitao je Isusa: »Gospodine, kako to da ćeš se očitovati nama, a ne svijetu?« (Iv 14,22). Radi se o Isusovoj objavi, o njegovu očitovanju. U toj objavi učenici su u prednosti u odnosu na svijet. Oni čine ono što ne radi svijet: vrše zapovijed, prihvaćaju i izvršuju riječ. Zbog toga ih Isus izabire da budu svjedoci objave. Duh Sveti, koji je Duh uskrslog Isusa, omogućit će učenicima da prodube svoju spoznaju o Isusovu otajstvu.

I Duh je plod uskrsnuća, plod uskrsloga Krista. Nakon svoga odlaska, Isus je prisutan među svojim po svome Duhu. Vrijeme Crkve je vrijeme Duha. Duh je tješitelj, zagovara kod Oca, posreduje pred ljudskim sudištima. Kao Duh istine, uvodi u svu istinu. Objavljuje otajstvenu Isusovu osobnost. Upućuje učenike u sve ono što prije nisu bili kadri razumjeti.

Pavlov kratki govor (1. čitanje) je primjer kako se apostolski navještaj upriličuje slušateljstvu. Upućuje Židove na Pisma, a pogane na znakove Božje prisutnosti u svijetu. U ovom prvom misionarskom govoru Pavao poziva pogane da napuste idole i da se obrate pravom Bogu. U monoteističkom navještaju pravi Bog se suprotstavlja krivim bogovima, mrtvim idolima »djelima ruku čovječjih« (Pripjevni psalam). Živi se Bog objavio u stvaranju svemira, u uzdržavanju svih ljudi.

Suvremenim ateistima stvoreni svijet ne govori više o Bogu. Za njih je potrebno pronaći novi govor, nove znakove kako bi napustili mrtve idole (uspjeh, novac, uživanje) i obratili se živom Bogu. To je problem današnje evangelizacije, a i teološkog razmišljanja. U sekulariziranom svijetu Crkva, siromašna i u službi čovjeka, mogla bi biti znak Božje prisutnosti i objave. Crkva, oslobođena navezanosti na svijet i njegova dobra, snažnije naviješta evanđeosku poruku. Crkva, koja ne traži svoju slavu i svoje povlastice, svjedoči o Duhu koji je vodi. Tko je otvoren djelovanju Isusova Duha u našem duhu, može biti zauzet u izgradnji ljudske zajednice na temeljima bratstva, pravednosti i mira.

DA

U t o r a k

Mir uskrslog Krista

(Dj 14,19-28; Iv 14,27-31)

»Mir vam ostavljam, mir vam svoj dajem!« (Iv 14,27). »Shalôm« je uobičajeni hebrejski pozdrav: Mir vama! Kad Isus upotrebljava taj pozdrav, onda on ima dublje značenje. Mir koji Isus daje i donosi nije bilo kakav mir. To je njegov mir koji je različit od onoga što ga svijet daje. Isusov mir je mesijanski dar. To je onaj mir koji su naviještali anđeli kod Isusova rođenja. To je mir koji je postignut Kristovom smrću i njegovim uskrsnućem. »Mir vama!« jest pozdrav uskrsloga Krista.

Na posljednjoj večeri Isus obećaje taj mir dati apostolima. Učenici se ne trebaju strošiti, niti uznemirivati zbog toga što Isus naviješta svoj povratak Ocu. Radi se o tajni Isusove prisutnosti kroz odsutnost. Vidljiva, osjetna odsutnost ne treba uznemirivati ni žalo-

stiti sljedbenike. Isus je i sada prisutan. Njegova prisutnost nadilazi kratka poukrsna ukazanja, koja su bila dostupna samo izabranima. Krist je sada, uvijek i posvuda, prisutan među svojim preko svojega Duha, koji je Duh Sveti. U tom Duhu on će kazati: »mir vama — ne bojte se!«.

Mir koji je dar uskrsloga Krista ne oslobađa nas trpljenja, progonstva, kušnje. To je očito iz iskustva Crkve, a pokazuje se i u našem osobnom iskustvu. Ima trenutaka kad u životu Crkve, kao i u životu pojedinaca, sve izgleda izgubljeno. Ali nije tako! Očevici smo pravih i ponovnih uskrsnuća.

Ulomak iz Djela apostolskih, te prve misionarske crkvene knjige, pripovijeda to je sve apostol narodâ, Pavao, doživio u svom misionarskom poslu. I on je prolazio kroz mnogovrsna iskušenja. Bio je čak i kamenovan, mislili su da je mrtav. Zbog mržnje i zavisti svojih sunarodnjaka, Pavao privodi kraju svoje prvo misionarsko putovanje. Vraća se u Antihijsku zajednicu odakle je i krenuo. Bog je djelovao preko njega i Barnabe, posebno što se tiče navještaja spasenja poganima kojima je Gospodin »otvorio vrata vjere« (1. čitanje).

I Pavao se kalio kroz životne poteškoće osnažen Kristovom porukom mira.

Svojim uskrsnućem Krist je ostvario sveopću obnovu svemira. Donio je mir i pomirenje. Svako euharistijsko slavlje ponavlja riječi iz današnjeg evanđelja: »Mir vam ostavljam, mir vam svoj dajem!« Euharistija stvara zajednicu koja je pozvana da smanji zlo oko sebe i u sebi i da promiče mir i dobro.

Krist je naš jedini mir. U euharistiji se sjedinjujemo s Kristom koji je naš mir. Kršćanin bi trebao biti ono što prima: svjedok i promicatelj mira. »Blago mirotvorcima, oni će se sinovima Božjim zvati« (Mt 5,9).

DA

Srijeda

Povezanost s Gospodinom

(Dj 15,1-6; Iv 15,1-8)

Uskrsli Krist okuplja svoju zajednicu. On ju je izveo iz vlasti tame i doveo u svjetlo svoje istine. Otajstvo spasenja ostvaruje se po slavlju svetih tajna. Tu se čuva i razvija novi, božanski život koji je Gospodin ostvario svojim uskrsnućem. Zbog toga je veoma potrebno ostati povezan s izvorom života, što naglašava i današnje bogoslužje.

Evandeoski ulomak pun je sakramentalne simbolike. U središtu Isusova oprostajnog govora na Veliki četvrtak nalazi se usporedba o trsu i lozi. Ta je usporedba veoma česta u biblijskoj, posebno u proročkoj predaji. Slika označuje Izraela kojeg je Jahve odabrao, podigao

i brižno ogradio kao vinograd. No, umjesto zahvalnosti i dobrog vina vjernosti — Izrael je urodio kiselim groždem nevjernosti. Isus se služi usporedbom o trsu i lozi da naglasi povezanost života između njega i onih koji su mu povjerovali. Slika o »lozi života« priziva u pamet onu drugu sliku o »kruhu života«. Kruh života ima euharistijski okus. Označuje tijesno jedinstvo s Isusom koji je pravi, istinski život. Taj život započinje po vjeri, a hrani se i raste po euharistiji, koja je hrana i »lijek besmrtnosti« (Ignacije Antiohijski).

Današnje bogoslužje poziva novi Božji narod — Crkvu da ostane povezana uza svoga Gospodina i da se od njega ne odvajaju (zborna). Isus je trs. Tko je s njim povezan prima sokove života, »donosi mnogo roda« (evanđelje). Navezanost na Isusa, život po njegovoj riječi jesu uvjeti rasta i razvoja zajednice koja i danas proživljava poteškoće slične prvoj zajednici.

Prvotna zajednica, koja je nastala po vjeri u uskrsloga i živoga Krista, nalazila se pred značajnim odlukama. Nastale su dvije struje glede spasenja onih koji su povjerovali. Židokršćani su tvrdili da oni koji dolaze iz poganstva trebaju opsluživati židovski zakon i njegove propise. Nasuprot njima, Barnaba i Pavao zastupali su sveopće otvaranje zajednice poganima. Spasenje se ostvaruje po vjeri u Krista, a ne opsluživanjem Zakona i obrezanjem. Bijaše to ne samo disciplinski nego i teološki problem.

Stav koji su apostoli zauzeli označivao je odlučujuću prekretnicu za budući razvoj Crkve. Bijaše to izlazak iz židovskog geta i okrenutost prema svim ljudima i kulturama. Svima je upravljena poruka spasenja. Bijaše to bolan proces, kriza rasta i razvoja. Crkva je izlazila iz Sinagoge. Napuštala je sigurnost, ali je dobivala slobodu; ostavljala je privremeno i nevažno, a preuzimala ono što je bitno i neprolazno. Raspravu je ipak trebalo riješiti u Jeruzalemu, pred zajednicom. Istina se otkriva u razgovoru i zajedničkom traženju.

DA

Cetvrtak

»Ostanite u mojoj ljubavi«
(Dj 15,7-21; Iv 15,9-11)

Izgleda čudnovato, ali je ipak duboko istinito. Ako želiš ljubiti Boga, trebaš pustiti da te on ljubi. Ljubav prema Bogu nije ljudsko djelo, nije plod tvoga napora, ne nastaje od tebe. To je odaziv na Božji poziv.

Prvo čitanje iz Djela apostolskih izvješćuje o nastupu odgovornih na Jeruzalemskom saboru. Petar, poučen vlastitim iskustvom, svjedoči da Bog ne pravi razlike između Židova i pogana (kojima je vjerom

očistio srca): i jedni i drugi primaju Duha, i jedni i drugi su spašeni po milosti. Nema smisla stavljati učenicima Zakon i predaje koji su Kristovim dolaskom izgubili svaku snagu. Pavao i Barnaba svjedoče o onomu što je Bog preko njih učinio upravo među poganima. Vjera je jedina potrebna za spasenje. Jakov, prvi čovjek Jeruzalemske crkve, postiže stanoviti kompromis. On određuje što treba zahtijevati od kršćana koji su došli iz poganstva da bi i židokršćani mogli s njima zajedništvo, bez bojazni da upadnu u zakonsku nečistoću.

Na Jeruzalemskom saboru Crkva ostavlja iza sebe opasnu krizu i oslobađa se slavne prošlosti. Isus je svojim vazmenim otajstvom nadvladao Zakon i zatvorenost sinagoge i otvorio spasenje svim ljudima. To Kristovo otajstvo u biti je otajstvo ljubavi. Ljubav je istovremeno početak, svrha i objekt spasenja, Kristova poslanja, Crkve i života vjernika. I ljubav je uskrsnućem postala moguća.

Odnos između Oca, Sina i sljedbenika je dinamičke naravi (evanđelje). Svaka inicijativa polazi od Oca, ide preko Sina i dostiže učenika. Otac ljubi Sina koji ostaje u njegovoj ljubavi. Isus ljubi svoje učenike s onom istom ljubavlju kojom ga Otac ljubi. U toj ljubavi mogu ostati njegovi sljedbenici ako opslužuju Učiteljevu zapovijed, kao što on opslužuje Očevu. Prihvatiti ljubav koja dolazi od Oca i ide preko Sina znači otvoriti se djelovanju Božjeg Duha i ne stavljati mu zapreke.

Spasenska ljubav je ona koja polazi od Oca prema Sinu, od Sina u Duhu prema učenicima. Zbog toga je i svaka liturgijska molitva upućena Ocu preko Sina u Duhu Svetomu.

Ne treba se čuditi ako je ljubav jedina zapovijed Novoga saveza između Boga i ljudi. Ljubav je novo ozračje, životni prostor, novi stav koji kršćanin treba zauzeti. Tu u zajedništvu s braćom nalazi Gospodina koji je naš put k Ocu, istina koja nas oslobađa i život koji nas ispunja radošću.

Po Isusovu uskrsnuću ljubav je Božja od grešnika napravila pravednike, od nesretnika — blažene te čuva one koji su opravdani po vjeri iz stare grešnosti prešli u novi život (molitva). »Ostanite u mojoj ljubavi... da vaša radost bude potpuna« (Iv 15,11).

DA

P e t a k

Isusovi prijatelji

(Dj 15,22-31; Iv 15,12-17)

Drugi je vatikanski sabor pozvao Crkvu da se »vрати na izvore«, da se nadahne na onom što je bila »milost početka«. Mi znamo da Crkva nije nastala samo na Duhove i da prvotna kršćanska zajednica nije njezin početak. Crkva je počela životom i sveukupnim djelom Isusa

Krista. On je njezin početak i osnivač. Današnji su kršćani skloni idealizirati prakršćansku zajednicu. No i ona je imala svojih svijetlih i tamnih strana. Može biti primjer evanđeoskog življenja, ali ne uzor prema kojemu bi Crkva danas trebala popravljati i usmjeravati svoj hod. Uzor svake zajednice, Pracrkve i današnje Crkve, jest Isus i njegova Radosna vijest. Nema drugoga trajnog općevrijednog pravila prema kojemu bi Crkva uskladila svoje djelovanje nego evanđelje Isusa Krista. Prvotna kršćanska zajednica nije i ne može biti mjerilo naše današnje crkvenosti i života po evanđelju. Kakva treba biti naša Crkva danas, kako treba živjeti i svjedočiti pojedini vjernik, to treba učiti iz evanđelja.

Odluke Jeruzalemskog sabora izgledaju kao stanoviti kompromis. Naglašena je nezaobilazna važnost vjere u pogledu spasenja. S disciplinske strane se preporučuje obdržavanje stanovitih propisa židovskog zakona. Taj kompromis nije potpuno zatvorio vrata vjere.

U svom susretu s obraćenicima, nekadašnjim i današnjim, Crkva je pozvana da se trajno obraća, neprestano obnavlja i čisti, da traži ono što je bitno. Pozvana je na bezuvjetnu vjernost svomu Gospodinu i utemeljitelju. Trajna i djelotvorna prisutnost Duha Svetoga u Crkvi čuva je od raspada i vodi prema novim podvizima. On joj daje snage da vjerno svjedoči evanđelje koje je prigrlila.

Evanđeoski ulomak je nastavak zadnjevečernjeg govora. Isus preporučuje svojim zapovijed ljubavi: »Ljubite jedni druge!« (Iv 15,12). Razlog te ljubavi nalazi se u Isusovim riječima i djelima. On je dao svoj život za svoje prijatelje. Zakon prijateljstva nadilazi vrijednost vlastitog života. S tim svojim činom Isus je uspostavio novi stav između sebe i učenika. Oni nisu više sluge, nego prijatelji. Prijatelji su uvedeni u spoznaju Očeve tajne. Imaju pristup slobodi djece Božje.

Tko se upustio u dinamiku ljubavi s Isusom, taj treba živjeti životom sličnim Isusovu. Treba dati svoj život za svoje prijatelje. Po ljubavi koja djeluje u njegovu srcu, Isusov prijatelj postaje mjesto susreta ljubavi između Boga i čovjeka. U tom poslu je dobro imati na pameti da nismo mi ljubili Boga nego je on prvi ljubio nas. Nismo mi izabrali Krista, nego je on izabrao nas. Nismo mi zaposjeli Duha, nego nas Duh Božji ispunja.

DA

S u b o t a

Crkva — svijet

(Dj 16,1-10; Iv 15,18-21)

Misni tekstovi još uvijek govore o stvarnosti koja se dogodila po Kristovu uskrsnuću. Kršćanin po krštenju postaje dio te stvarnosti. Sukopani s Kristom u krštenju s njime smo suuskrsli po vjeri u snagu Boga koji ga uskrisi od mrtvih (Kol 2,12 — Ulazna pjesma). Po krštenju

smo postali dionici božanskoga života, preporođeni za besmrtnu nadu (zborna molitva). Taj božanski život, koji je dar uskrsloga Krista, potrebno je čuvati (darovna). Konačni preporod još se uvijek nije dogodio. Uskrsna dobra ne posjedujemo u svojoj punini. Zbog toga Isus moli za one koji ostaju u svijetu (pričesna pjesma).

Učenici ne mogu zaniijekati da im Isusova sljedba sprema težak put. Svijet ne prihvaća one koji mu se ne upriličuju. Učitelj je bio svjestan kamo ga vodi vjernost Ocu. Ali ta činjenica ga nije zaustavila na njegovu putu. Bio je siguran da će iz njegove smrti zasjati svjetlo za nj i za mnoštvo sljedbenika. »Ako pšenično, zrno, pavši u zemlju, ne umre, ne donosi roda...«

Prvi učenici, kad su bili protjerani iz Jeruzalema, pronijeli su evanđelje najprije u okolici, a potom sve dalje. Pavao se rastao s vjernim prijateljem Barnabom. Uzeo je Timoteja za pratioca na svom misionarskom putu. Njegovo djelovanje je uvjetovano djelovanjem Duha Gospodnjega koji ga vodi kamo on nije htio. Duh ga »šalje« u Makedoniju da i onamo navijesti Radosnu vijest spasenja. Bio je to početak europske kristijanizacije.

U evanđeoskom ulomku svijet je shvaćen u negativnom smislu. To je stvarnost koja se opire Bogu. Međusobnoj ljubavi između učenika Isus suprotstavlja mržnju s kojom će ih mrziti svijet. Njihova će sudbina biti slična onoj Učiteljevoj. U njima će svijet progoniti samoga Isusa. Uza sve to, apostoli će nastaviti Isusovo poslanje u svijetu. Svijet će se pred njima podijeliti, kao što se podijelio pred Isusovim stavom: jedni će ih mrziti i progoniti, a drugi slušati i opsluživati njihovu riječ.

Uznemiruje činjenica kad se slažu svijet i Crkva, kad se upriličuju jedno drugome. Kad se takvo nešto događa, znači da šutnja, kompromis i stav Crkve pomaže ovomu svijetu kojemu, kako reče Isus, ne pripadaju njegovi učenici. Tko misli da svijet i Crkva mogu ići ruku pod ruku, da se mogu susresti bez sukoba, da se mogu poistovjetiti — taj ne poznaje ni Crkvu ni svijet (Ratzinger).

Kršćanin je svjedok križa, bilo zbog ljubavi prema braći, bilo zbog mržnje kojom ga svijet mrzi. Svijet ne prestaje mrziti Isusova sljedbenika. Ne možemo se imati povjerenja u učenike koji traže naklonost svijeta i u njoj uživaju... Treba biti spreman trpjeti progonstvo od svijeta zbog svoje vjernosti Gospodinu. Biti učenik znači biti omražen od svijeta (H. van den Bussche).

»Ako vas svijet mrzi — znajte da je mene mrzio prije nego vas... Vi niste od svijeta, nego sam vas ja izabrao iz svijeta« (Evanđelje).

DA

ŠESTI VAZMENI TJEDAN

Ponedjeljak

Evandjelje u Evropi

(Dj 16,11-15; Iv 15,26-16,4)

Nijedna druga Pavlova poslanica nije ispunjena izrazima radosti kao poslanica Filipljanima. Današnji odlomak iz Djela apostolskih pokazuje kako se ta zajednica rodila.

Iz teoloških, rodoljubnih i čisto praktičnih razloga Pavao se naviještajući Evandjelje u dijaspori obraćao u prvom redu Židovima. Stoga je odmah po dolasku u Filipe nastojao pronaći sinagogu. Ovaj put je u njoj zatekao samo žene koje su bile okupljene na molitvu. Među Židovkama našla se i Lidija, prodavačica skerleta iz grada Tijatire, »bogobojazna žena«. To je bio tehnički izraz kojim se označavalo pogane koji su simpatizirali židovski moral i njihovu vjeru, ali još nisu bili i formalno uklopljeni u njihovu zajednicu. Veliki broj prvih kršćana potječe upravo iz tih krugova. Ti su ljudi posebno bili otvoreni za prihvaćanje Evandjelja. Lidija je izraziti primjer za to. Luka ističe da je jedino ona između svih okupljenih žena u sinagogi odmah »povjerovala u ono što je Pavao govorio« (Dj 16,14). Dosljedno tome, dala se i krstiti. Lidija je, dakle, prvi obraćenik na kršćanstvo u Evropi, njezin dom prva kršćanska zajednica i kuća prva kršćanska crkva na tom važnom kontinentu.

Očito je da Luka u ovom odlomku želi istaknuti da je jedna žena poslužila kao most za prelazak kršćanstva iz Azije u Evropu. Za njega koji potječe iz grčkog svijeta gdje se uloga žene u društvu omalovažavala i podcjenjivala, to je vrlo znakovito i on u tome vidi evanđeosko promaknuće žene. Taj vid evanđeoskog oslobođenja Luka ističe i u svom evanđelju u kojem žene vrlo često stupaju na scenu. On je tu samo autentični tumač Isusova stava prema ženi.

Profinjenom duhu »ljubljenog Učenika«, kako Pavao naziva Luku, nije promaklo da istakne kako Evandjelje oplemenjuje čovjeka. On to pokazuje na primjeru Lidijine gostoljubivosti. Naime, čim se ta prva kršćanka Evrope pokrstila, ona se pokazuje izuzetno gostoljubivom prema Pavlu i njegovim prijateljima. Gostoljubivost se oduvijek u kršćanstvu smatrala velikom i važnom krepošću; držalo ju se djelotvornim izrazom sveopćeg bratstva za koje je Isus umro. Zajedno s obvezom da se gladne nahrani, ožednjele napoji, gole zaogrne, oboljele pohodi, utamničene obiđe, i gostoljubivost spada u osnovne zahtjeve života u duhu Evandjelja; ona je raspoznavni znak autentičnog kršćanstva: »Stranac bijah i primiste me« (Mt 25,35). Ta poruka je vrlo važna i aktualna za naš danas, jer smo svjedoci da krepost gostoljubivosti sve više okopnjuje, da se međuljudski odnosi hlade!

Često puta imamo predrasude pred izvjesnim zvanjima i zanimanjima. Čini nam se kao da su ona nespojiva s kršćanskim pozivom. Jedno od takvih zanimanja je i bavljenje trgovinom. Lidijin primjer nas uči da ta bojazan nije opravdana. Ta kršćanka nam bjelodano pokazuje da se može biti poslovan i uspješan trgovac, i u isto vrijeme bogoljubljan.

Kao baštinici evropske kršćanske kulture i civilizacije trebali bismo biti zahvalni Lidiji koja je prva otvorila svoje srce Kristovoj blagovijesti i tako omogućila da evanđeoski duh prožima, preobražava, oplemenjuje i obogaćuje tu kulturu i civilizaciju. Iako smo kao narod pokršteni pred 13 stoljeća, ipak je ovo zgodna prilika da se zapitamo ima li još zakutaka u našem srcu i u našim zajednicama do kojih nije doprla zraka Evanđelja, koji su još uvijek nekristijanizirani.

MV

U t o r a k

Vjeruj u Gospodina Isusa i spasit ćeš se!

(Dj 16,22-34; Iv 16,5-11)

Isus je došao na svijet »proglasiti sužnjima oslobođenje, ... na slobodu pustiti potlačene« (Lk 4,18). Sam je izjavio da »nije došao da bude služen, nego da služi« (Mt 20,28). Proglašavajući i živeći zakon ljubavi, postao je opasan za sve koji žele gospodariti drugima. Stoga je i bio osporavan i progonjen; s istog razloga je morao i na križ. Ista sudbina čeka i njegove vjerne učenike. Na to nas je jučerašnje evanđelje željelo pripremiti (Iv 15,26-16,4). Današnji odlomak iz Djela apostolskih donosi jedan primjer tog programa. Na njemu se želimo zadržati.

Pavao i Sila oslobodili su neku ropkinju »koja je imala duha vračarskoga i, gatajući, donosila veliku dobit svojim gospodarima... Kada su njezini gospodari vidjeli da im nesta nade u dobit, pograbiše Pavla i Silu te ih odvukoše na trg pred glavare« (Dj 16,16,19). Sasvim ispravno su ti gospodari-izrabljivači uvidjeli da proglas evanđelja ruši temelje njihovim sebičnim interesima i njihovoj želji da vladaju nad drugima. Jasno, onda, da se oni bune protiv te nove nauke i njezinih propovjednika. Tu se nalazi razlog zašto su Pavao i Sila morali u tamnicu.

Različiti ljudi prihvaćaju različite životne nevolje. Pavao i Sila pokazuju novi način kako se može prihvatiti nepravedna zatvorska osuda. Mnogi ljudi bi u njihovoj situaciji proveli noć protestirajući protiv nepravde koja im je nanesena. Naprotiv, Pavao i Sila provode noć u molitvi, »pjevujući hvalu Bogu« (Dj 16,25). Iz te molitve crpu snagu koja ih osposobljava da se izdignu iznad te situacije, da ovladaju njome, da ne izgube prisebnost. Na taj način Luka, koji je nazvan evanđelistom molitve, želi istaknuti da će čovjek koji je osnažen svjetlom i snagom

molitve biti sposoban da u svim životnim situacijama pronađe izlaz i ispravno rješenje. Samo ta božanska svjetlost i snaga, koje proistječu iz molitve, kadre su osloboditi čovjeka iz klada i tamnica bezizlaznih životnih situacija u koje može dospjeti. Drugoga izlaza i rješenja tu nema!

Tom pripoviješću Luka želi pobuditi u čitatelju pouzdanje u Boga; pokazuje mu kako Bog može iz prividnih neuspjeha izvesti uspjeh i pobjedu. Sve to ima za cilje uvjeriti čitatelje da patnje kršćana nisu nikada besplodne i besmislene. Dobri Bog ih pripušta u ljudskom životu da bi iz njih izveo neko veće dobro za dotičnog pojedinca ili zajednicu. Premda nećemo uvijek imati jasan uvid u tajne Božje planove, tj. u ono što Bog želi postići s tim našim patnjama, ipak kao kršćani trebamo u tim trenucima očuvati vjeru u Božju ljubav i dobrotu prema nama. To je moguće za onoga koji je čitao evanđeoske izvještaje o Kristovoj muči, smrti i uskrsnuću! Tu nalazimo čvrsto i sigurno jamstvo za istinitost i ispravnost toga stava!

Nakon svega što se dogodilo, tamničar pita Pavla i Silu što mu je činiti da se spasi. Pavlov je odgovor kratak, ali je u njemu sadržana sva njegova teologija: »Vjeruj u Gospodina Isusa, i spasit ćeš se!« (Dj 16,31). Po Pavlu, ta spasonosna vjera uključuje u sebi bitno dvije stvari: 1) prihvatiti i vjerovati kao istinito sve ono što je Isus učio o Bogu, o sebi samome i o čovjeku; 2) podvrći svoju volju ljubavi Božjoj kao što je to Isus činio. Drugim riječima, kršćanska vjera mora postati životvorna, treba se utjeloviti u životu! Samo ta i takva spasava!

MV

Srijeda

Što ne poznajete a štujete, to vam ja navješćujem!

(Dj 17,15.22-18,1; Iv 16,12-15)

Povijest ljudskog roda pokazala je da je čovjek po svojoj naravi bitno religiozno biće. Postoji li ijedan normalan i zdrav čovjek na svijetu kojega nikada u životu nije zadivila čudesnost života i svemirskog reda!? Ima li itko od ljudi u čijem se srcu nikada nisu zarojila tipično ljudska pitanja: otkud smo, kamo idemo i zašto smo stvoreni? Ta moć čuđenja i pitanja o smislu postojanja, ta sposobnost da nadiđe samoga sebe razlikuje čovjeka od svih drugih bića s kojima se susrećemo na zemlji.

Tko bi pokušao izbrisati iz čovjekove duše tu urođenu religioznost, bio bi najveći čovjekov oskrvritelj! Ta, najljudskije ljudsko u čovjeku jest upravo to duhovno! U stvari, Pavao u svom govoru Atenjanima svečano izjavljuje da je čovjekova prva i osnovna zadaća »da traži Boga« (Dj 17,27).

Presudnu važnost religioznoga u ljudskom životu uočio je već i Herodot kad je kazao da je pronašao gradove bez zidina, ali ne i bez hramova. Dakle, čovjeku je suđeno baviti se Bogom. Augustin je to lijepo i ispravno izrazio: »Za se si nas stvorio, o Bože, i naše je srce nemirno dok u tebi ne nađe počinka«. Od Boga se ne može nikamo pobjeći jer on »nije daleko ni od koga od nas. U njemu, . . . živimo, mičemo se i jesmo« (Dj 17,27-28). Tu za čovjeka nema neutralnosti! Mora se opredijeliti!

Tertulijan ide korak dalje kad kaže da je »ljudska duša po naravi kršćanska« (*anima humana naturaliter christiana*). Time je želio reći da najdublje težnje čovjekova srca nalaze svoje ispunjenje i zadovoljenje u svjetlu Evanđelja. Tu duboku i važnu istinu oci II. vatikanskog koncila prorekli su na slijedeći način: Gospodin je cilj ljudske povijesti, »točka prema kojoj smjeraju želje povijesti i civilizacije. središte ljudskog roda, radost svih srdaca i punina njihovih težnji« (GS 45). Tu istu misao ističe i Pavao kad kaže Atenjanima: »Što ne poznajete a štujete, to vam ja navješćujem« (Dj 17,23).

Šetajući Atenom, obilazeći njezine hramove i oltare, Pavao je došao do zaključka da su Atenjani bogoljubni, da nisu gluhi na akorde nebeske glazbe. Posebno ga obradovalo kad je u tom poganskom gradu pronašao žrtvenik s natpisom: »Nepoznatom Bogu« (Dj 17,23). Taj zadnji detalj mu je pomogao da lakše stupi u kontakt s Atenjanima i da im progovori o pravome Bogu, o Bogu Isusa Krista za kojim i nesvjesno čezne svako ljudsko srce.

Na Areopagu su ga svi pozorno slušali dok nije počeo govoriti o »uskrsnuću od mrtvih« (Dj 17,31-32). Ali, da Bog spasava ljude smrću jednog čovjeka koji je umro na križu i da postoji uskrsnuće od mrtvih, to atenskim intelektualcima-racionalistima nije išlo u glavu. Ta temeljna kršćanska istina bila je za njih spoticaj, proglasili su je ludošću. Zbog svega toga Pavlov govor nije imao velikog uspjeha. Pavao je tu jednom zauvijek naučio važnu lekciju. Iskusio je da se čisto akademskim argumentima rijetko koga može obratiti na kršćanstvo. Poslije tog iskustva u Ateni njegovo propovijedanje poprimilo je drukčiji stil: »Besjeda moja i propovijedanje moje ne bijaše u uvjerljivim riječima mudrosti, nego u pokazivanju Duha i sile, da se vjera vaša ne temelji na mudrosti ljudskoj nego na sili Božjoj« (1 Kor 2,4-5).

Slušajući današnje čitanje, trebamo se zapitati da li su naši duhovni prijemnici zahrđali zbog pretjerane materijalizacije i briga za ovozemaljske stvari i da li je naš duhovni sluh otupio zbog pretjeranog racionalizma na području vjere. Današnja liturgija nas potiče: »Sursum corda-gore srca«!

MV

Život u radosti

(Dj 18,9-18; Iv 16,20-23a)

Kršćanstvo je religija radosti. Ono je poziv na život u radosti. Bog koji je istok i utok te radosti on je hrani svojom prisutnošću. Ta svijest prisutnosti Božje krštenika čini jakim u svim iskušenjima na koja nailazi u ovozemaljskome životu. Takvu je iskušeničku situaciju u svom apostolskom poslanju na poseban način proživljavao sv. Pavao te je mogao sve to radosno podnijeti jer je bio nošen milošću Božjom koja mu je dana po Duhu Svetom.

Pavao je dobro znao da biti propovjednikom zapravo znači biti znakom osporavanja i protivljenja. Taj poziv po svojoj naravi isključuje sve situacijske kompromise, a uključuje potpunu kristovsku ljubav i potpuno predanje. Jednom prihvaćeno propovjedničko poslanje nosi sa sobom svijest da to nije poziv na miran i spokojan život nego na život trajnog razapinjanja. Sv. Pavao je to dobro znao.. Židovi su vrebali da ga uhvate u svakoj riječi. Ali, Pavao svjestan da riječ Božja postaje osvajačka, da se udomi u poganskim srcima te da ga Duh Sveti nikada ne napušta nego ga neprestano potiče i motivira u svim nevoljama koje ga zađavaju, čine ga radosnim i sretnim da može trpjeti poradi Krista. To trpljenje spada u samu narav apostolskog poslanja i prati svaku propovjedničku i proročku službu. Ono je zapravo radosni stav koji nastaje iz progonstava i mučnog rađanja kako kaže Krist. Iz muka i poniženja drame Velikoga petka nazire se svjetlo Uskrsa. Iz prokušanja vjere rađa se radost koja pretpostavlja križ. Okovi, tamnice, siromaštvo, sudišta, progonstva privode apostole k potpunoj radosti. Navedena se situacijska mučna i trpna stanja predstavljaju kao neki životni zakon po kojemu se rađa život. To je zapravo ishod borbe u kojoj uvijek pobjeđuje Kristova ljubav.

Navedena se evandeoska logika ne može shvatiti bez prave i iskonske vjere. Znamo da apostoli prije uskrsnuća ne shvaćaju skore nimalo to »bolno rađanje« o kojemu danas govori Isus u Ivanovu evanđelju. Isusove navještaje o mucu i smrti primaju s bolju i mučninom. Ne mogu se pomiriti s činjenicom da muka i smrt vode k uskrsnuću jer to ruši njihovu nadu (Lk 24,21). Tek poslije uskrsnuća i uzašašća, a posebno dolaskom Duha Svetoga koji im je obećan, poimaju puninu radosti koja se tali u mucu i smrti i u ostalim nevoljama i poteškoćama koje prate propovjedničku službu. Po tom Duhu, koji im je darovan, križ postaje radost, a razna zlostavljanja privilegij Kristovih sljedbenika.

To je radost koja je obavijena ljubavlju Kristovom. I ništa ne može rastaviti čovjeka Božjega od te ljubavi Kristove, veli sv. Pavao, ni Nevolja, Tjeskoba, Progonstva, Glad, Golotinja, Pogibao, Mač (Rim 8,35). Sve su to samo razna situacijska životna stanja pred kojima kršća-

nska herojska i kristovska ljubav stoji ponosna i čista. Zar tu nije na djelu Duh koji nas vodi i »zavodi«, koji poslanike Radosne vijesti čini veselima i radosnima. Jer kakav bi to bio glasnik Radosne vijesti koji u svim nevoljama ovoga života ne bi bio radostan čovjek?

SS

S u b o t a

Molitva u ime Isusovo

(Dj 18,23-28; Iv 16,23b-28)

Molitva je uvijek bila nedjeljivi dio ljudskog djelovanja i bivovanja. Ona je neprestana jeka koja kroz čitavu biblijsku povijest odzvanja pred licem Gospodnjim. Koliko je unaravljena čovjeku vjerniku, toliko je i vjerničkoj zajednici. Sjetimo se samo Mojsija molitelja, raznih kraljeva i proroka, psalama i psaltira kao zajedničke molitve. Ona je izvor radosti jer se čovjek nalazi pred licem Božjim, jer druguje s njime, jer prebiva u kući njegovoj (Ps 16;23;25,14;65,5 i sl.).

Koliko je molitva nužna za vjernički život, najbolje nam govori život Isusov. Znamo da je sv. Pavao bio svojevrsni molitelj, ali isto tako znamo da je Isus bio utjelovljena molitva. Dok u osami i na brdu moli svoga Oca shvaćajući sve više svoje poslanje, on ujedno djeluje kao odgojitelj molitve. Svoje najvjernije uvodi u to umijeće te molitvom pokazuje kako se pobjeđuje sotonina namjera da se kuša Boga, (Mt 4,7) te kako uvijek treba biti spreman nadvladavati sve prepreke koje se pojavljuju tokom molitvenog procesa.

Učenici, vidjevši Gospodina u raznim situacijama kako moli, zaželjeli su naučiti to umijeće odnosa s nebeskim Ocem, pa su ga zamolili da i on njih nauči moliti kao što je Ivan naučio svoje učenike (Lk 11,1.). Znamo da im je Isus u tom momentu kazao kako trebaju moliti: »Oče, neka se sveti ime tvoje! Neka dođe kraljevstvo tvoje! Kruh naš svagdanji daj nam svaki dan! Oprosti nam grijehe naše, jer i mi opraštamo dužnicima svojim! I ne uvedi nas u napast!« (Lk 11,2-4). Iz zazivanja Oca vidi se čitavi stav molitelja; njegova je želja ujedinjena s Božjom željom da se slavi ime njegovo i da se ostvari kraljevstvo njegovo. Taj isti molitelj moli za svoj kruh svagdanji (euharistija), za oprostjenje nakon što se izmirio sa sinovima istoga Oca te da ga sačuva od svih kušnja koje ga mogu zadesiti.

Zazivanje Oca jest uvjet i sigurnost da molitva bude uslišana jer je usklađena s voljom Božjom. To zapravo znači biti sjedinjen s Gospodinom u tolikoj mjeri da se hoće samo ono što Otac želi. Tu nam je najočitiiji primjer Krist koji prije svoje muke moli da ga mimoide gorki kalež, ali odmah nadodaje neka to bude kako Otac hoće. Takav stav odražava jedinstvo između Oca i Sina »da svi budu jedno. Kao što

si ti, Oče, u meni, i ja u tebi, tako neka i oni u nama budu jedno« (Iv 17,21). Lako se uočava da tu dubinsku povezanost s Ocem Krist želi i od svojih učenika. On zapravo zahtijeva da njihova molitva bude nastavak njegove molitve po kojoj se čovjek najintimnije povezuje s Ocem.

Molitva, dakle, u »ime Isusovo« pretpostavlja kristovsko djelovanje ili, još bolje rečeno, to je stanje odnosa s Ocem u kojem je Krist prisutan sa svojim željama, osjećajima i nakanama kako u pojedincu tako i u zajednici. Takva molitva nije neka formula nego je istinski navezana na Krista. To zapravo znači htjeli ono što Isus hoće, bivovati u njegovu imenu vršeci sve ono što je naložio, ljubeći Boga i čovjeka. Ljubav se, dakle, ovdje oglašava kao prethodnica svake molitve i ujedno kao njezin utok. Do takvih se odnosa s Bogom stiže posredstvom Duha koji nam je darovan koji čini »da svi budu jedno«.

SS

SEDMI VAZMENI TJEDAN

Ponedjeljak

Hrabri budite

(Dj 19,1-8; Iv 16,29-33)

Posljednji tjedan uskrsnog vremena jest priprava za blagdan Duhova. U tom smislu su usmjerena i liturgijska čitanja i misne molitve. Na rastanku Isus daje posljednju uputu apostolima te im obećaje Duha Svetoga koji će im dati snagu da mu budu svjedoci: »u Jeruzalemu, u svoj Judeji i sve dio kraja zemlje«. Isus svoje učenike, na rastanku, hrabri i uvjerava da je on već pobijedio svijet. To ohrabrenje, ta Isusova pobjeda nad zlom učenike osnažuje u vjeri. Naime, vjerovati u Isusa nije nimalo lako. Vjera je spojena s trpljenjem, ali dar vjere učvršćuje kršćane da iziđu pobjednici nad zlom. Pobjeda nad višestrukim neprijateljem čovjeka zahtijeva borbu sa strane kršćana i Isusovu pomoć jer je on već »pobijedio svijet«. Isus svoje učenike nije ostavio kao siročad već im kao pomoć u borbi nad zlom obećaje Duha Svetoga koji će ih obdariti milosnim darovima — karizmama.

Iako kršćanin živi u svijetu, on živi posebnim životom, govori posebnim jezikom te ima »dio u proročkoj Kristovoj službi šireći svuda živo svjedočanstvo o njemu, osobito životom vjere i ljubavi« (LG 12). Upravo radi toga što kršćanin govori jezikom stranim ovome svijetu i što vrši proročku službu: potiče, tješi, uzdiže, izgrađuje svijet, svijet mu se opire, čak ga mrzi i progoni. Stoga je Isus rekao: «u svijetu imate

muku«, ali je i nadodao »hrabri budite — ja sam pobijedio svijet!«

U sakramentima uvođenja u kršćanski život (krštenje, potvrda i pričest). Duh Sveti daje kršćanima svoje milosne darove. Djela apostolska kažu: »pa kad Pavao položi na njih ruke, dođe Duh Sveti na njih, te stanu govoriti drugim jezicima i prorokovati«. Dok kršćanin govori različitim jezikom od svjetovnog i prorokuje u ovo naše vrijeme, i te kako mu je potreban dar Duha Svetoga. Stoga molimo: »Pošalji nam, Gospodine, Svetoga Duha da nas ojači« (zborna).

Treba nam snaga Duha Svetoga da nas ojači kako bismo živjeli i radili onako kako nas je Isus učio. Treba nam čvrsta vjera u Isusa tj. uvjerenje — vjerovanje da je on »izišao od Boga« koji je i naš milosrdni Otac. Stoga »Budi, Gospodine, uz svoj narod« da u Isusu ima mir (»u meni mir imate«) i da neustrašivo prorokuje i govori jezikom Isusa Krista svakome stvorenju.

JB

U t o r a k

Isus moli za učenike

(Dj 20,17-27; Iv 17,1--11a)

Nakon što je Isus kazao svojim učenicima »hrabri budite«! on se za njih moli: »Ja za njih molim; ne molim za svijet, nego za one koje si mi dao, jer su tvoji.« Učenici pripadaju Bogu jer ih je Isus, Sin Božji, otkupio i oslobodio od ropstva u koje su upali grijehom praroditeljskim i vlastitim. Što više, Isus prije nego će napustiti ovaj svijet moli za učenike jer oni još »ostaju u svijetu«, a to nije nimalo lako. Isusovi učenici ostaju »u svijetu« tek nakon toga što već »uistinu poznaše da sam od tebe izišao te povjerovaše da si me ti poslao«.

Kako vidimo, tek nakon što su učenici povjerovali u Isusovo božanstvo, on ih tada ostavlja »u svijetu«. Zašto ih ostavlja? Ostavlja ih da nastave njegovo djelo spasavanja svijeta, a to se sastoji u tome da svijetu očituju Oca, privedu svijet Ocu i da proslave Oca nebeskog. Tu se očituje veličina srca Isusova koje izgara ljubavlju prema Ocu do smrti na križu i ljubav prema svojim učenicima za koje moli da imaju život vječni, koji se sastoji u spoznaji Boga Oca i onoga koga je Otac poslao Isusa Krista.

Apostol naroda, sveti Pavao je možda više nego itko shvatio način kako će odgovoriti ljubavlju na ljubav. On je sve svoje sile upotrijebio da nastavi Isusovo djelo — očitovanje Oca i Sina te da svi ljudi imaju život vječni. Stoga Pavao kaže: »ništa korisno nisam propustio navijestiti vam i naučiti vas — javno i po kućama; upozoravao sam Židove i Grke na obraćenje k Bogu i na vjeru u Gospodina našega Isusa.« Tu je Pavao nenadmašiv primjer svim djelatnicima na njivi Gospodnjoj.

Naviještati spasenje Božje »javno i po kućama«, Crkva danas traži od svih svojih udova: biskupa, svećenika, đakona, članova ustanovâ posvećenog života, reda djevica, anahoreta i svih ostalih koji su kršteni. Svi smo pozvani na svetost i apostolat u svom redu i poslanju.

Pavao kaže »čist sam od krvi sviju«, to bi značilo da je on sa svoje strane sve učinio da se Bog proslavi u udovima Crkve, a oni ako ne žive onako kako dolikuje kršćanstvu, krivi su osobno za to. Mi nećemo biti čisti »od krvi sviju« ako nismo upotrijebili sav nužni mar za širenje kraljevstva Božjeg.

JB

Srijeda

»Da budu jedno«

(Dj 20,28-38; Iv 17,11b-19)

Isus u velikosvećeničkoj molitvi moli za jedinstvo svojih učenika. To se jedinstvo očituje u tome »da budu jedno kao i mi!«. To »kao i mi« označuje unutarnje jedinstvo u stvarnosti trojstvenoga božanskog života. Naime, naš Bog, kršćanski Bog nije neki *osamljenik* već živi u najsavršijem jedinstvu u trima stvarno različitim osobama koje imaju samo jednu neizrecivu narav, božansku puninu, koju posjeduju sve tri osobe: Otac, Sin i Duh Sveti. U izrazu »kao i mi« Isus otkriva svojim učenicima vrhunaravnu tajnu života, a ta se sastoji u radosnom darivanju, potpunom predanju drugome, a da se od vlastite osobnosti ništa ne izgubi.

Danas molimo u misnoj zornoj molitvi: »Milosrdni Bože, Duhom svojim sabrao si svoju Crkvu. Neka ti svim srcem bude odana i u potpunom skladu s tvojom voljom.« »Da budu jedno« kako je volja Božja, to je molitva Crkve. Učenicima svih vremena, naroda i jezika Isus donosi uzor i ideal jedinstva zajednički unutarnji život presvetog Trojstva. Taj uzor odnosno ideal treba biti cilj Crkve našega vremena. Tim jedinstvom unutar kršćanske zajednice kršćani najbolje svjedoče da je Isus Bog.

Nažalost, kroz crkvenu povijest, iako kršćani »nisu od ovoga svijeta« u dosta se slučajeva predaju vodstvu svjetovnih uzora, ideala i ciljeva. Isus je znao da se je teško otrgnuti od svjetovnoga duha, da će njegovi učenici ponekad zaboraviti da je on Put, Istina i Život. Zaći će! Stoga: »I za njih -kaže Isus- posvećujem samog sebe, da i oni budu posvećeni u istini.«

Nesloga i razdiranje crkvene zajednice već je prisutna na početku kršćanstva. Tako nam svjedoče *Djela apostolska* kako će u efeškoj zajednici — Crkvi — između udova te Crkve »ustati ljudi koji će iskri-
vljavati nauk da bi odveli učenike za sobom«. To su »vuci okrutni koji

ne štede stada«, već iz niskih vlastitih poriva razdiru jedinstvo Crkve. Nažalost, Pavao čak vidi vukove među »naglednicima« (episkópous = episcopos).

Da bi svi udovi Crkve bili jedno srce i jedna duša, dajmo se vodstvu Svetoga Duha koji je s Ocem i Sinom jedan Bog, jedan Gospodin, naš uzor, naš cilj, naš ideal zajedništva u Crkvi našega vremena.

JB

Četvrtak

Isus moli za jedinstvo kršćana

(Dj 22,30; 23,6-11; Iv 17,20-26)

Isus ne moli samo za one učenike koji su na njegovu riječ povjerovali u nj već »i za one koji će na njihovu riječ vjerovati« u njega »da svi budu jedno«. Oni koji su povjerovali apostolima, to smo mi. Isus moli za nas. On moli da budemo jedno. Dalje Isus moli »Oče... Oče pravedni« i kaže: »Njima nam očitovao tvoje Ime, i još ću očitovati, da ljubav kojom si ti mene ljubio bude u njima — i ja u njima.« Dakle, Isus moli Oca da Duh Sveti bude u njegovim učenicima. To je Isus izrazio riječima: »da ljubav kojom si ti mene ljubio bude u njima«, jer Duh Sveti izlazi iz Oca i Sina, kako molimo u Vjerovanju.

Mi smo Crkva koja je povjerovala u Isusa posredstvom apostolskog nasljedstva. Ta Isusova Crkva, za koju on moli, nalazi se u Katoličkoj crkvi. Ta se Crkva danas, možda više nego ikada, moli za jedinstvo svih kršćanskih zajednica. Stoga, svi su kršćani pozvani da rade na tom jedinstvu — na tom jedinstvu — na jedinstvu kršćanskih zajednica. U tome se sastoji molitva za uspjeh ekumenskog pokreta.

Jedinstvu kršćanskih zajednica ne bi smjela smetati različitost disciplinskih ni liturgijskih predaja. Ekumenizam ide za tim da se postigne *jedinstvo u raznovrsnosti*. Isus moli Oca za kršćane da budu savršeno jedinstveni — za savršeno jedinstvo. Savršeno jedinstvo kršćana bi se sastojalo u *jednoj vjeri* — vjeri u Isusa Krista — i u iskrenoj ljubavi tj. da svi imaju ploda od Isusove molitve kako bi ljubav između Oca i Sina nastanila se u svim kršćanima. To bi značilo nastanjenje Duha Božjega u svim udovima Crkve Kristove.

Isus moli za jedinstvo kršćana, a na nama je da molimo s Isusom u Duhu Svetom i dalje kako bi svi udovi Crkve bili ujedinjeni s glavom — Isusom Kristom. Ekumanizma nema ako ne nastane obraćenje srca u molitvi na koljenima. Poniznost se traži. »Ne parničenje o prošlosti, već gradnja budućnosti« (T. Šagi). Gradnja budućnosti treba biti u Duhu Svetom, a ne u duhu ljudskom odnosno svjetovnom. Jedino Duh Sveti za čiju se svetkovinu spremamo može nadahnuti sve kršćane i učiniti ih »da budu savršeno jedno«.

JB

Petak

»Ljubiš li me više nego ovi?«
(Dj 25,13-21; Iv 21,15-19)

Ovo je prvi susret Isusa s Petrom nakon što ga je Petar zatajio. Petar je zatajio Isusa pred vrataricom i kazao da on nije od učenika Isusovih, Kolike li ljudske slabosti? Nakon tako gnusnog čina koji je Petar učinio, po ljudsku govoreći, Petar nikada ne bi postao temelj Crkvi Božjoj. Kako su ljudski sudovi i razmišljanja drukčiji nego što to Isus čini? Isus, oprostiva i darežljiva srca, pristupio je Petru i upitao ga: »Šimune Ivanov, ljubiš li me više nego ovi?« Petar odgovori: »Da, Gospodine, ti znaš da te volim.« Isus zasebice upita tri puta Petra da li ga ljubi, a Petar po treći put odgovori: »Gospodine, ti sve znaš! Tebi je poznato da te volim.« Nakon toga, Isus na Petrovoj vjeri sazida Crkvu svoju i dade Petru vlast da pase i ovce i jaganjce tj. da u ime njegovo pase Kristovo stado — Crkvu.

Petar je primjer većine kršćana. Primjer je onih koji kažu: »Jesmo grešnici, ali nismo odmetnici.« Ne znači da je kršćanin izgubio vjeru u Isusa ako je iz ljudske slabosti pogriješio. Nekada su, tek nakon grešnog života, kršćani bili spremni podnijeti smrt za Isusa. Mnogi su kroz povijest Crkve svjedoci kajanja za počinjena zlodjela. Crkva ih je, poput Isusa, primila u svoje krilo i povjeravala im odgovorna poslanja. Zlo bi bilo u tome ako Crkva ne bi praštala svojim grešnim udovima. Ima ponekad i zlopamtila u Crkvi koji ne slijede Isusov put. To su takozvani samozvani sveci, umišljeni pravednici koji više štete nego koriste pravilnom razvitku crkvene zajednice.

Petar više neće zatajiti Isusa nego će svjedočiti za nj sve do smrti na križu. Isus je rekao Petru: »Idi za mnom!« Petar ga je poslušao i popeo se na križ za njim. Time je Petar potvrdio ljubav prema Isusu.

Poput Petra, Pavao je primjer obraćena čovjeka, koji je nakon mnogo traženja pravoga Boga, pronašao Isusa Krista i za nj umro. Od progonitelja kršćana postao je najveći izgraditelj Crkve Božje. Kada ne bismo opraštali, onda bismo pokazali na djelu da ne vjerujemo u Isusa Krista koji je trajno živ. ~~Ne~~ Trebamo moliti Duha Svetoga da on »svojim dolaskom očisti naše savjesti« i da praštamo svakomu kako nas to uči primjer Isusa Krista. Ako to nismo kadri, onda ne ljubimo Isusa više nego pogani.

JB

Subota

Novi Duhovi

(Dj 28,16-20.30-31; Iv 21,20-25)

U ritmu liturgijske godine došli smo do posljednjeg dana uskrsnog vremena. Prošlo je 49 dana od događaja uskrsnuća Gospodinova. Vazmeno otajstvo se približava konačnom dolasku Duha Svetoga. Kristovo rođenje, smrt, uskrsnuće i uzašašće ostvaruju se konačno dolaskom Duha Svetoga, koji će do posljednjih vremena pripravljati ljudska srca svetim otajstvima naše vjere. Otajstvo Duhova jest otajstvo nadnaravne ljubavi na koju su kršćani pozvani da žive novim životom.

Božji Duh je neophodno potreban svakom čovjeku i čovječanstvu, jer mali ljudski duh ili ljudski duhovi nedostatni su za izgradnju novog svijeta. Čovjek se ne može ispravno voditi samo ljudskim duhom. Potreban mu je Duh Božji, Duh Sveti koji će u čovječanstvu uvijek nadahnjivati nove Duhove. Duhovi nisu samo jedan povijesni događaj koji se dogodio nakon 50 dana od Isusova uskrsnuća već se Duhovi događaju uvijek — novi Duhovi. Posebno u naše vrijeme, nakon II. vat. sabora može se s pravom govoriti o novim Duhovima. Ti novi Duhovi oslobađaju čovjeka lažnog sebeljublja koje je početak i uzrok razdora među ljudima, vjerama i narodima. Svjedoci smo obnoviteljskih pokreta u Crkvi. Moglo bi se reći da je prisutnost Duha naprosto opipljiva. Ne smijemo biti umorni u traženju uvijek novih Duhova — uvijek treba ići za osluškivanjem onoga što Duh poručuje Crkvama.

Kršćanstvo živi od zapisane riječi Božje i Tradicije. U današnjem evanđelju se kaže da je Isus toliko toga učinio da sav svijet ne bi obuhvatio knjiga koje bi se o tome mogle napisati. Te nenapisane knjige koje ne bi stale na cijeli svijet, to su nadahnuća novih Duhova do kraja vremena. Duh Sveti je nadahnitelj sve dok se to bude Bogu sviđalo. On svoje darove dijeli obilato, i to kome hoće.

Duh Sveti je nadahnjivao i Pavla koji je, kako nam svjedoči kraj Djela apostolskih: »propovijedao kraljevstvo Božje i naučavao o Gospodinu Isusu Kristu sa svom slobodom, nesmetano«. Duh Sveti nam pomože da se obnovimo »u novoj svetosti«.

Sa svom Crkvom, na svršetku vazmenog vremena, pomolimo se: »Svemogući Bože, proslavili smo vazmene blagdane. Daj da ih tvojom milošću u životu izrazimo.« Do dolaska Duhova u naš život budimo postojani u molitvi s Marijom i braćom Isusovom.

JB